

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 21.10.2011

COM(2011) 653 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДО
КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**относно междинната оценка на споразуменията за външно сътрудничество в
областта на висшето образование, обучението и младежта със Съединените
американски щати и Канада**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ

**относно междинната оценка на споразуменията за външно сътрудничество в
областта на висшето образование, обучението и младежта със Съединените
американски щати и Канада**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с член 7 от споразумението между Европейската общност и Съединените американски щати, подписано на 4 декември 2006 г.¹, и от споразумението между Европейската общност и правителството на Канада, подписано на 18 декември 2006 г.² в областите на висшето образование, обучението и младежта³. В него се излага становището на Комисията по основните заключения и препоръки от междинната оценка на тези две споразумения. Тази оценка може да бъде намерена на адрес:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm.

Въпреки че признават резултатите от оценката, поради бюджетни ограничения властите както на САЩ, така и на Канада, решиха за съжаление да отменят всички настоящи и бъдещи покани за двустранни проекти от настоящия момент до 2013 г., когато изтича срокът на двете споразумения. В своите съображения относно препоръките на оценителите в раздел 5 Комисията взема предвид този неочакван обрат на събитията.

2. СПОРАЗУМЕНИЯТА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

2.1. Цели

И двете споразумения служат на цели, насочени към образованието, преките контакти между хората и обществената дипломация. Те допринасят за качествено образование и обучение в Европейския съюз, като подпомагат сътрудничеството със САЩ и Канада. Споразуменията се стремят да упражнят въздействие в две области:

- (1) насърчаване на межкултурния диалог и взаимното разбирателство; и
- (2) усъвършенстване на уменията и способностите, свързани с икономиката на знанието.

¹ Решение 2006/910/ЕО на Съвета ([ОБ L 346, 9.12.2006 г., стр. 33](#)).

² Решение 2006/964/ЕО на Съвета ([ОБ L 397, 30.12.2006 г., стр. 14](#)).

³ За младежта — само в споразумението между ЕС и Канада.

2.2. Инструменти за въздействие

Основните действия, осъществени в рамките на споразуменията, са мултиинституционални транснационални партньорства, които:

- включват заведения за висше образование и/или обучение както от Северна Америка, така и от ЕС;
- си сътрудничат при разработването на съвместни учебни програми на равнище бакалавър/магистър, включително съвместни/двойни академични степени;
- насърчават трансатлантическата мобилност на студенти и преподаватели.

Действията, предприети по-специално в рамката на Споразумението между ЕС и САЩ, са:

- (1) програмата „АТЛАНТИДА“ с три поддействия: i) проекти за трансатлантически академични степени (ТААС); ii) проекти за мобилност за най-високо качество (ПМБК) и iii) мерки със стратегическа насоченост (МСН);
- (2) схемата за предоставяне на стипендии „Шуман—Фулбрайт“;
- (3) асоциацията на бившите студенти OCEANS⁴; и
- (4) мерки за техническа помощ, включително ежегодни форуми относно провежданите политики и проучвания.

Действията, осъществени по-специално в рамката на Споразумението между ЕС и Канада, са:

- (1) програмата ЕС—Канада, състояща се от действия в областта на висшето образование и обучението, по-специално партньорства за трансатлантически обмен (ПТАО) и партньорства за трансатлантически академични степени (ПТААС);
- (2) действия в сферата на младежта, по-специално младежки кръгли маси; и
- (3) допълнителни действия, по-специално съвместни програми на ЕС и Канада за пътувания с образователна цел и за стаж, и асоциацията на бившите студенти OCEANS.

Повече подробности за тези инструменти и справочни документи могат да бъдат намерени на уебсайтовете на Комисията⁵.

⁴

www.oceans-network.eu.

⁵

Споразумение ЕС—САЩ: http://ec.europa.eu/education/eu-usa/doc1901_en.htm.

Споразумение ЕС—Канада: http://ec.europa.eu/education/eu-canada/doc1688_en.htm.

2.3. Финансиране и конкретни резултати

По принцип Европейският съюз предоставя финансиране за пряко използване от учебни заведения, стипендианти и студенти на ЕС, докато Съединените американски щати и правителството на Канада предоставят финансиране за пряко използване от учебни заведения, стипендианти и студенти от съответната държава.

Отпуснатият бюджет на Европейския съюз за програмата „АТЛАНТИДА“ беше 23,2 млн. EUR за периода 2006—2010 г., а за програмата ЕС—Канада той беше 5,1 млн. EUR за периода 2007—2010 г.⁶ Финансирането на програмите се извършва на принципа на равностойно съфинансиране от страните по всяко споразумение, така че бюджетите на ЕС в крайна сметка се удвояват от равностойното финансиране от страна на съответните власти на САЩ или на Канада.

Програмата „АТЛАНТИДА“ е дала досега възможност на общо 5034 физически лица и 317 учебни заведения да вземат участие в 67 проекта за мобилност.

Програмата ЕС—Канада е дала досега възможност на общо 2804 физически лица и 195 учебни заведения да вземат участие в 37 проекта за мобилност.

Схемата за предоставяне на стипендии „Шуман—Фулбрайт“ е съфинансирана от ЕС в размер на 320 000 EUR годишно⁷ и досега в нея са участвали 83 души.

3. ОЦЕНКА

Договорът за междинната оценка на споразуменията ЕС—САЩ и ЕС—Канада бе възложен на дружеството ECOTEC/ECORYS през март 2010 г. Оценката беше извършена през периода от март 2010 г. до януари 2011 г. Комисията получи окончателния доклад за оценка на 15 юни 2011 г.

Що се отнася до методиката, оценителите са събрали данните за своята оценка чрез обсъждания със заинтересованите страни от Северна Америка във Вашингтон и Отава; обсъждания с длъжностни лица на Европейската комисия и служители на Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (EACEA) и на комисията „Фулбрайт“ за Белгия и Люксембург в Брюксел; задълбочени интервюта с 95 партньори и координатори на проекти (и студенти) от 20 тематични проекта, включително посещения на всеки от разглежданите проекти; онлайн проучване с партньори и координатори на проекти, при което бяха получени 209 отговора; онлайн проучвания на студенти и стипендианти по схемата „Шуман—Фулбрайт“, при които бяха получени съответно 53 и 57 отговора; телефонно проучване на 5 отхвърлени кандидати и преглед на съответната документация.

4. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОЦЕНКАТА

Резултатите от оценката са, общо взето, много положителни — при нея са анализирани степента на адекватност на споразуменията спрямо нуждите, степента, в която те се

⁶ Поради късното приемане на споразумението ЕС—Канада, през 2006 г. по него не бяха публикувани покани за представяне на предложения.

⁷ С изключение на 2006 г., когато съфинансирането от ЕС бе в размер на 260 000 EUR.

припокриват, взаимно се допълват или си противоречат с други политики и действия, ефективността на споразуменията при постигане на поставените цели и очакваните резултати и добавената им стойност, тяхната ефикасност и икономическа ефективност, както и ефективността на управленските решения и други оперативни въпроси, като разпространението и оползотворяването на резултатите от проектите, както и степента на устойчивост на подпомаганите дейности.

4.1. Адекватност на нуждите

Оценителите достигнаха до заключението, че споразуменията съответстват във висока степен на редица важни и имащи все по-голямо значение нужди: глобализацията и протичащият успоредно процес на интернационализация в образованието. Установено бе, че приоритетите на споразуменията:

- са широкообхватни и гъвкави, даващи възможност на правителствата да преследват различни политически и икономически цели;
- предоставят постоянно действаща платформа за обсъждания във време на нарастваща сложност и засилваща се конкуренция, като подкрепят дейност, която може да бъде много неустойчива, както показва опитът на други места;
- създават възможности за навлизане на нови участници на арената на международното образование; и
- предлагат възможност на учебните заведения да се включат в най-развитите и водещи форми на международно партньорство под формата на мултиинституционално сътрудничество и съвместни/двойни академични степени.

4.2. Взаимно допълване с други политики и действия

Оценителите установиха, че програмите не се припокриват, нито са в противоречие с широкия кръг инициативи на ЕС в областите на международното сътрудничество, мобилността, образованието и обучението, с които споразуменията имат някои сходни черти. Напротив, споразуменията са уникални в няколко отношения, по-специално поради своя характер на международни двустранни споразумения и ползите от тази форма на институционализирано сътрудничество в рамките на международното публично право. Независимо че дейностите, подпомагани от споразуменията, са сравнително малки по обем в сравнение с рутинното международно сътрудничество в този сектор между ЕС, САЩ и Канада, те все пак предлагат широк набор от възможности. Единствено в областта на младежта (само при Канада) оценителите достигнаха до заключението за неизпълнение, което затруднява оценката на взаимното допълване.

4.3. Ефективност

Оценителите са на мнение, че споразуменията са допринесли за постигането на всички предвидени в тях цели, но са постигнали по-малък напредък от очаквания при предоставянето на възможности за стратегически обсъждания и

обмен, а в Канада — в сферата на младежта. Споразуменията са били много полезни за личното и професионалното развитие на студентите, участващи в програмите (неспесиализирани умения, владеене на езици, межкултурни умения и умения, полезни за глобалния пазар на труда и в международна работна среда). Установено бе, че споразуменията са били от голяма полза и за служителите и специалистите, както и за участващите в проектите учебни заведения, по-специално при изграждане и поддържане на международни мрежи, повишаване на популярността и репутацията, изграждане на капацитет за международна дейност и създаване на „агенти на промяната“, които могат да разпространяват каскадно положителните резултати в съответните учебни заведения.

4.4. Добавена стойност

Оценката достигна до заключението, че двустранното финансиране на споразуменията има съществена добавена стойност на стратегическо равнище и че споразуменията запълват определена „празнина на пазара“ за финансиране на международното сътрудничество между ЕС и САЩ или Канада. Повечето партньори и координатори са на мнение, че техните проекти са с по-високо качество, по-полезни и по-рентабилни в сравнение с други програми за международно сътрудничество в същата област. Бе отбелязано, че споразуменията представляват образец за други индустриализирани държави, не на последно място поради факта, че те се стремят към висококачествена мобилност на студентите, насърчават използването на новаторски подходи към разработване на учебните програми, прозрачността и преносимостта, и че предоставят инструмент за формиране на характера на международното сътрудничество.

4.5. Ефикасност

Оценителите считат, че макар да са необходими повече данни, за да се направи пълна оценка на ефикасността на програмите, в сравнение например с програмата „Еразмус Мундус“ и благодарение на принципа на съфинансиране, средният бюджет на ЕС за участвал в обмена студент е бил значително по-малък в рамките на споразуменията, що се отнася до икономическата ефективност на споразуменията. Изключително малкият бюджет, предоставен по споразумението ЕС—Канада, представлява обаче значителна пречка за постигането на всички цели по това споразумение.

4.6. Устойчивост

Оценителите достигнаха до заключението, че има подчертана стабилност на партньорствата, създадени в съответствие със споразуменията: половината от партньорите и координаторите поддържат връзка след приключването на техните проекти, а три четвърти от получилите стипендии „Шуман—Фулбрайт“ продължават да си сътрудничат с колеги от своите приемни учебни заведения, обикновено в областта на научните изследвания. На равнище проект обаче, макар координаторите да очакват да продължат сътрудничеството, тъй като имат значителен личен принос за проекта, поради настоящите ограничения на ресурсите на учебните заведения продължаването на дейностите в пълен обем след приключването на проекта не е обичайно

явление, а бизнес секторът е все още рядко източник на финансиране, особено сред участниците от ЕС.

4.7. Популяризиране, разпространение и оползотворяване

Оценителите ясно подчертаха колко е важно да бъдат постигнати по-широкообхватни резултати, надхвърлящи рамките на самите проекти. Установени бяха обаче някои пречки за постигането на този резултат, преди всичко във връзка с предполагаемата липса на популярност и известност на програмите (с изключение на схемата за предоставяне на стипендии „Шуман—Фулбрайт“), както и на реномирано наименование (само за Канада). Оценителите достигнаха освен това до заключението, че популяризирането на споразуменията и разпространението на резултатите могат да бъдат подобрили. Те заявиха също така, че Конференцията на ръководителите на проекти следва да бъде запазена като важен форум, предлагащ възможности за взаимно обогатяване между различните проекти и учебни заведения. Следва да бъде подобрена вертикалната комуникация на резултатите от мерките със стратегическа насоченост (МСН) към заинтересованите страни. Оценителите изтъкнаха потенциалните ползи от асоциацията на бившите студенти OCEANS, във връзка с популяризирането и разпространението. Равнището на оползотворяване на резултатите в рамките на учебните заведения бе оценено като високо, като оценителите бяха взели вече предвид високата степен на оползотворяване между учебните заведения.

5. ПРЕПОРЪКИ

Следва изложение на препоръките на оценителите (в *курсив*), заедно с бележките на Комисията.

5.1. Адекватност

(1) *Споразуменията остават напълно адекватни на нуждите във висшето образование, а приемането на съвместните/двойните академични степени през 2006 г. показва възможностите им да останат водещи в процесите на развитие. Неизпълнението на тези дейности в рамките на споразумението ЕС—Канада означава, че не са били реализирани пълните възможности на това споразумение. Приоритет следва да бъде отдаден на изпълнението на тези аспекти на споразумението през оставащия период до 2013 г.*

Комисията и нейните канадски партньори предприеха необходимите стъпки за насърчаване и изпълнение на проектите за съвместни/двойни академични степени при двустранната покана за участие през 2010 г. В резултат бе предоставена една безвъзмездна субсидия на партньорство за трансатлантически академични степени в областта на горското стопанство.

(2) *Споразуменията са съобразени добре с нуждите на висшето образование, но по-малко с тези на професионалното образование и обучение (ПОО). По-голямо внимание трябва да се отдели на това как споразуменията да отговарят по-добре на нуждите на този сектор; по-*

широкото популяризиране на споразуменията в сектора на ПОО няма само по себе си да гарантира по-голям интерес и използване.

Комисията обсъди неколkokратно с трансатлантическите си партньори начини за по-добро отчитане на нуждите на сектора на ПОО чрез годишните покани за подаване на предложения. Тези обсъждания доведоха до облекчаване на някои от изискванията на програмата към учебните заведения за ПОО.

- (3) *Качеството се счита за даденост от участниците и администраторите на програми. Програмата „Еразмус Мундус“ си е поставила за цел да повишава качеството като част от „реномираната марка“ на програмата, при което то се постига и гарантира от самите участници; подобен подход се препоръчва за проектите в рамките на споразуменията, по-специално за отнасящите се до съвместните/двойните академични степени.*

Като изразява съгласие по принцип с тази препоръка, Комисията посочва, че тя се основава на доста малка и поради това не напълно представителна извадка от мнения на студентите. Качеството на проектите и техните конкретни и общи резултати е по принцип много високо. Въпреки това Комисията ще обсъди начини за допълнително повишаване на качеството на проектите, изпълнявани в рамките на двете споразумения. Като първа стъпка тя ще осигури чрез ЕАСЕА всички партньори, участващи в двустранни проекти, да познават и да използват наръчника за осигуряване на качеството и инструмента за самооценка на „Еразмус Мундус“⁸.

5.2. Ефективност

- (4) *Канада не разполага с начини за редовно обсъждане и обмен на опит по стратегически въпроси. Въпреки че разделението на отговорностите между федералните и провинциалните власти може да затрудни създаването на механизъм, подобен на този в САЩ, следва да се подновят усилията за организиране на редовни обсъждания по въпроси от взаимен интерес.*

Комисията взема под внимание тази препоръка. По различни канали Комисията е проучвала начини за установяване на разумен и взаимно изгоден стратегически диалог с Канада в областите на образованието, обучението и младежта. Това даде досега резултати на равнището на общоканадските асоциации в областите на висшето образование, професионалното образование и обучение, както и на международното образование. Комисията ще продължи своите усилия, насочени по-специално към федералното и провинциалното равнище в Канада.

- (5) *Споразуменията са допринесли за постигането на целите на ЕС във важни области, но са постигнали по-малък напредък от очаквания при предоставянето на възможности за стратегически обсъждания и обмен, а в Канада — в сферата на младежта. Тези две области следва*

⁸

Може да се намери без заплащане на адрес <http://www.emqa.eu>.

да станат стратегически приоритет през втората половина от срока на действие на споразуменията. В Канада следва да се вземе бързо решение относно това до каква степен сферата на младежта е стратегически приоритет, който заслужава да бъде изпълнен през последните години на настоящото споразумение. Ако бездействието продължи, бюджетът на ЕС, предоставен за тази сфера, следва да бъде преразпределен към други части на програмата, за да се избегне разхищението на ресурси.

Въпреки че стратегическите обсъждания и обменът са по-малко развити засега с Канада (вж. коментарите към *препоръка 4*), Комисията и Министерството на образованието на САЩ организираха вече два стратегически форума за образованието: през 2009 г. относно реформите във висшето образование и сътрудничеството между университетите и бизнес сектора и през 2010 г. относно качеството във висшето образование, развитието на училищата и учителите, и уменията за утрешния ден. През 2011 г. е предвиден друг форум, на който ще се обсъждат въпроси като студентите през 21-ви век, квалификационните рамки и обучението на студентите.

По отношение на сферата на младежта и Канада, Комисията и нейните канадски партньори предприеха стъпки за изпълнение на редица действия. С оглед на последното развитие преразпределението на средствата не изглежда вече необходимо.

- (6) *В рамките на споразумението между ЕС и САЩ следва да бъде проучено засилването на връзките между стратегическите форуми и мерките със стратегическа насоченост (МСН), с цел да бъдат по-добре реализирани възможностите за полезно взаимодействие и да се гарантира, че констатациите от МСН ще бъдат разгледани на равнището на ЕС и на национално равнище.*

Комисията е съгласна с *препоръката* и търси конкретни начини за увеличаване на полезното взаимодействие между стратегическите форуми и МСН, както и за по-широко разпространение на резултатите от тях.

- (7) *Трябва да се осигури по-широк достъп до ползите от участието за по-малките учебни заведения и тези с по-малко опит, по-специално в областта на ПОО. Необходими са повече усилия за популяризиране, насочени към тези учебни заведения, например чрез разработване на ръководство за представяне на добрите практики, насочено към сектора на ПОО. Следва да се помисли за създаването на механизъм, чрез който да се помага на учебните заведения с малък опит да преминат към етапа на разработване на проекти. Освен това може да се даде приоритет на някои недостатъчно представени учебни заведения при годишните покани за представяне на предложения, като следва да се направят усилия за идентифициране и подпомагане на представилите се досега успешно участници от тези учебни заведения, които да се превърнат в „положителен пример“ за насърчаване на участието в техните сектори. По отношение на ПОО следва да се помисли за изготвяне на брошура с успешни проекти в областта на ПОО, насочени специално към този сектор.*

Комисията е съгласна отчасти с тази *препоръка*. Бяха направени усилия за улесняване на достъпа на учебните заведения за ПОО при предишни годишни покани за предложения (вж. коментарите към *препоръка 2*): тези покани предвиждаха подпомагане на различни видове учебни заведения или подбор с предимство на учебни заведения, които са нови и/или още не са получили финансиране.

Комисията подчертава обаче, че всички кандидати трябва да бъдат третирани еднакво, което значи, че механизмите за помощ не могат да бъдат насочени само към един вид кандидати. ЕАСЕА въведе няколко инструмента в помощ на потенциалните кандидати, по-специално многогодишни програмни ръководства, често задавани въпроси, резюмета на проекти и функционални електронни пощенски кутии, където могат да бъдат поставяни въпроси, възникнали на етапа на подаване на заявления. Освен това Комисията стартира EVE⁹, единния информационен пункт за европейските проекти в областта на образованието, обучението, културата и младежта, където са показани хиляди проекти и резултатите от тях, по-специално в рамките на двете споразумения. Този инструмент за разпространение и оползотворяване на резултатите от проектите е достъпен за широката общественост и може да бъде използван като източник на вдъхновение от по-малките учебни заведения или от тези с по-малък опит.

- (8) *Четири години след старта на подновеното споразумение [с Канада] има много малко конкретни резултати за показване в сферата на младежта, където нещата се развиват много бавно. По-голям приоритет трябва да се отдаде на действия в тази област, за да добие тя реални очертания.*

Комисията е съгласна само отчасти с тази *препоръка*. След бавния старт, сферата на младежта набра скорост от 2009 г. нататък. Вж. коментарите към *препоръка 5*.

5.3. Ефикасност

- (9) *Следва да бъдат въведени по-добре структурирани комуникационни процедури за нуждите на информацията и мониторинга, например чрез по-добро използване на срещите между службите на Комисията и ЕАСЕА.*

Комисията е съгласна с *препоръката* и ще има предвид организирането на поредовни срещи на службите и ЕАСЕА.

- (10) *По-често следва да се използват съвременни инструменти за докладване или поне стандартизирани формати, с оглед да се подобри ефикасността при събиране на информация и данни от партньорите и координаторите на проекти, както и от ЕАСЕА. Препоръчва се въвеждането на стандартен формат за регистриране на настоящи студенти и потенциални бивши студенти към момента на подбора.*

⁹

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/eve/index_en.htm.

ЕАСЕА започна вече преглед на своите инструменти за докладване. По-специално една нова база данни в уебпространството относно мобилността следва да бъде готова за ползване в началото на 2012 г. Очаква се този нов инструмент да подобри по-специално проследяването на настоящите и бившите студенти.

- (11) *Следва да се въведе структуриран цикъл за срещи между Европейската комисия (ГД „Образование и култура“) и комисията „Фулбрайт“ за Белгия и Люксембург, с цел обмен на качествена информация относно схемата за предоставяне на стипендии „Шуман—Фулбрайт“ и (евентуално) полезно взаимодействие с другите действия в рамките на споразумението със САЩ. По-специално на Европейската комисия следва да се предоставя редовно качествена информация за стипендиантите, като например тяхното географско разпределение и темите, по които работят.*

Следва да бъде обсъден и приет формат за предоставяне на ГД „Образование и култура“ на количествени данни за стипендиантите.

Комисията е съгласна с тази препоръка. Ще бъдат инициирани конкретни мерки за получаване на качествена информация относно схемата за предоставяне на стипендии „Шуман—Фулбрайт“ по структуриран и редовен начин, с оглед създаване на полезно взаимодействие с други действия, осъществявани в рамките на споразумението със САЩ и с други програми на ЕС.

- (12) *Следва да се разработи прагматичен и приложим подход за мониторинг на (действителните) входящи и изходящи данни за проектите, с цел да се определи икономическата ефективност; следва също да бъде формулиран набор от прости критерии за по-качествена оценка на икономическата ефективност.*

Комисията взема под внимание тази препоръка, но подчертава също констатацията на оценителите, според която „е налице добър *prima facie* пример, че споразуменията не дават повод за загриженост относно икономическата ефективност“. С оглед на сравнително малките бюджети, предоставени на двете споразумения и на отделните проекти, може всъщност да се окаже икономически по-ефективно да бъде разработен такъв прагматичен и приложим подход в рамката на по-голяма програма на ЕС, който след това да бъде приложен *mutatis mutandis* към двустранните проекти. Следва да се отбележи, че ЕАСЕА е въвела система за мониторинг по документи и на място, чрез която да се прави оценка на изпълнението на проекта в сравнение с плановите в приетите работни програми.

- (13) *Следва да бъде изготвен списък на най-често срещаните (правни) пречки и използваните решения, който да се изпраща на всички нови кандидати.*

Комисията е съгласна с основното съдържание на тази препоръка, но посочва, че през 2008 г. тя е публикувала вече ръководство за добра практика,

предлагащо практически съвети за разработване и изпълнение на успешен двустранен проект¹⁰. Освен това в рамките на проекта за МСН от 2007 г., озаглавен „Проект за списък на програмите за трансатлантически академични степени (ПТААС)“¹¹, бе изготвена публикация, разглеждаща по-специално предизвикателствата и възможностите при разработване на програми за съвместни и двойни академични степени. Тази публикация бе разпратена безплатно на всички ръководители и партньори на проекти на Конференцията на ръководителите на проекти в Берлин през октомври 2010 г. Комисията ще обсъди как най-добре да допълни и консолидира наличната информация и да я изпрати до възможно най-широк кръг заинтересовани страни.

5.4. Устойчивост

(14) Да се запази принципът на собствени инвестиции от страна на участващите учебни заведения, с оглед да се запази ангажираността на участващите страни по време на финансирането и след него.

Комисията не възнамерява да променя този принцип.

(15) Да се насърчи по-голямо участие и повече инвестиции от страна на партньорите извън образователния сектор.

След стартирането на програмите и с оглед да се подобрят връзките между организациите за образование и обучение и сферата на труда, Комисията насърчи консорциумите да привличат към работата по проектите организации като предприятия, синдикати, индустриални и бизнес групи, неправителствени организации, издателства, министерства, търговски камари и научноизследователски институти. Тези организации могат, наред с другото, да предлагат стажове, професионални консултации и експертни становища и да помагат на даден проект да постигне националната и международната известност, необходима му, за да има успех и след приключване на финансирането.

(16) Да се създаде възможност за приложения за иновативно „продължение“ освен действието „Проекти за мобилност за най-високо качество (ПМВК)“ с изискването за включване на нови партньори — за предпочитане от държави, които са по-малко представени в споразуменията.

Комисията взема предвид тази препоръка, но няма да предприеме последващи действия по нея поради отмяната на двустранните покани за представяне на предложения от властите на САЩ и Канада.

5.5. Популяризиране, разпространение и оползотворяване

(17) Следва да се утвърди статутът на споразуменията в ЕС, с цел да се постигне същата репутация, каквато има програмата „АТЛАНТИДА“ в САЩ. Комисията следва да насърчава популяризирането на дейностите

¹⁰

http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc1949_en.htm.

¹¹

<http://www.tdp-project.de>.

в рамките на споразуменията, например чрез подпомагане на поканите от ръководителите на проекти до заинтересовани страни на по-високо равнище за участие в техните дейности.

По-голямата популярност би била от полза за програмата ЕС—Канада, която ще може по този начин да увеличи своя обхват и потенциала за оказване на по-широко въздействие. За да успее това начинание, трябва да бъдат приложени по-новаторски действия, като се препоръчва и въвеждането на название, подобно на „АТЛАНТИДА“, което да помогне за популяризирането и маркетинга, напр. MAPLE (Mobility for transatlantic Promotion of Learning Exchanges, Мобилност за трансатлантическо насърчаване на обмена с цел обучение) или CHAMPLAIN (Collaboration for Higher transatlantic Mobility Promotion, Learning And International Networks, Сътрудничество за насърчаване на по-голяма трансатлантическа мобилност, учебна дейност и международни мрежи). Препоръчва се също да се потърсят мнения от мрежата OCEANS с идеи за евентуално преименуване, може би чрез малък конкурс.

Комисията признава необходимостта от засилено популяризиране на споразуменията в ЕС, но няма да предприеме последващи действия по тази препоръка поради отмяната на двустранните покани за представяне на предложения от властите на САЩ и Канада.

- (18) *В междинния доклад на координаторите на проекти следва да бъде включен проект на план за разпространение на информация. При проектите за МСН следва да се изготви план за комуникация още при стартирането на проекта, като се използват съобщения за медиите. Разпространението следва да бъде насочено и към правителствени служители и други проекти. Изискването за изготвяне на план за разпространение/популяризиране може да бъде поставено още при подаване на заявлението за кандидатстване.*

Съвместно с ЕАСЕА Комисията ще обсъди как най-добре да бъдат решени въпросите относно комуникацията, разпространението и популяризирането на проектите и разпространяването на конкретните и общи резултати от тях до съответните заинтересовани страни.

- (19) *Заинтересованите страни на средно и високо равнище (национални организации на университети, учебни заведения за ПОО на участващите държави, международни организации, министерства и други съответни заинтересовани страни) следва да бъдат по-тясно включени в МСН, като най-малкото получават информация за началото, напредъка и резултатите от тези проекти.*

Наред със задължителните стратегии за устойчивост и разпространение Комисията вече насърчи ръководителите на МСН да включват съответните заинтересовани страни като партньори по проектите и ги прикани да разпространяват систематично резултатите до тези организации и органи.

- (20) *Мрежата OCEANS има потенциал да допринесе значително за популяризирането на споразуменията и разпространението на информацията относно тях. Тя следва да бъде активно насърчавана и подкрепяна в тази роля от ЕС и от федералните власти на САЩ и Канада.*

Комисията взема под внимание тази препоръка.

- (21) *Конференцията на ръководителите на проекти е единствената съществена възможност за общността на участниците да се събират и да обменят мнения. Важно е тя да бъде запазена.*

Комисията е напълно съгласна с тази препоръка. Но тъй като в близко бъдеще няма да бъдат подбрани двустранни проекти, необходимостта от организиране на такава конференция намаля.

- (22) *Да се насърчава оползотворяването на резултатите между учебните заведения, като бъде предоставен онлайн инструмент за въпроси и отговори по мултиинституционалното сътрудничество. Този инструмент следва да даде възможност на заинтересованите страни или на „новите“ кандидати да се поучат от опита на своите предшественици при кандидатстването и изпълнението на проектите, както и при разпространението на конкретните и общи резултати.*

Вж. коментарите към препоръки 2 и 13.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комисията споделя общото заключение на оценителите, че споразуменията са много навременни и изпълняват своите широки и по-специфични цели, по-специално в контекста на разширяване на ролята на ЕС в света, както и целите, определени в членове 165 и 166 от ДФЕС.

Споразуменията не се припокриват, нито си противоречат значително с широк обхват от съответни инициативи на ЕС, като предлагат съществени и осезаеми ползи за студентите, преподавателите и учебните заведения. Интересът на заинтересованите страни към споразуменията нараства постоянно, като броят на кандидатите се увеличи значително през 2009 и 2010 година. Повечето дейности нямаше да бъдат осъществени без финансиране както от ЕС, така и от САЩ или Канада.

Тъй като споразуменията са сравнително изгодни икономически поради двустранното си финансиране, което има значителна добавена стойност на стратегическо равнище, те са образец за подражание за другите индустриализирани държави и държавите с висок доход.

С оглед на гореизложеното Комисията изразява съжаление за внезапното прекъсване на основните дейности по сътрудничеството, осъществявани в рамките на двете споразумения.

Оценителите направиха редица предложения за подобряване на някои аспекти на програмите, но не намериха съществени слабости. Комисията вече предприе действия

във връзка с някои от предложенията и ще вземе други от тях предвид по посочения по-горе начин.